

PROFESSOR BLOTLÆGGER DE ABSURDE ARGUMENTER, DER HAR HOLDT KVINDER FRA TOPPEN

“Vi er vant til at have bestemte forventninger til kønnet. Og det kom bag på mig, hvor svært det stadig er for kvinder at blive accepteret som hele mennesker. Kvinder bliver igen og igen stigmatiseret ud fra påklædning, seksualitet og familie, selvom kvinder også er talentfulde, stræbende og benhårde”.

Birgitte Possing har længe tænkt på, hvordan hun skulle kaste sig ind i debatten om køn og ligestilling. Hun ville ikke have skudt sig i skoene, at hun klynkede. At hun var en kvindelig forsker, der brugte sit køn frem for sine evner til at komme frem i verden, selvom hun både er professor i antropologi og historie.

Måske fordi hun ved, at det er sådan, det fungerer, når man historisk har forsøgt at holde dygtige kvinder nede. De er blevet kaldt pylrede, forvirrede piger, hysteriske og mandhaftige, når de ville frem i verden. Og meget mere end det.

Men nu har hun valgt at gøre det helhjertet. Og hun gør det med bogen “Argumenter imod kvinder”, der netop kortlægger, hvordan magten har talt imod at lukke kvinder ind i det gode selskab siden demokratiets fødsel.

“Jeg kan sige det nu, fordi det ikke bliver klynk. Jeg har haft en fantastisk forskerkarriere. Jeg har været le-

der i 14 år af min karriere. Jeg stoppede i mit professorat sidste år, og det var min chance. På grund af det kan jeg gå meget mere ud i debatten”, siger hun.

Derfor er hendes motivation for at skrive bogen også personlig.

“Jeg har selv hørt de her argumenter og er blevet bedømt på mit udseende og køn. Både direkte og indirekte. For eksempel da jeg blev ansat som direktør for et internationalt forskningscenter, og en af de afviste mænd bagefter forklarede mig, hvordan jeg skulle gøre det. Ja, mansplainede det. Som om jeg ikke var blevet ansat, fordi jeg var bedst kvalificeret”, siger hun.

Der er talent hos begge køn

Birgitte Possing mener, at kønskampen ikke er forbi. At der stadig er et glasloft, som gør det sværere for kvinder end mænd at bryde igennem til samfundets absolutte top i både politik, erhverv og forskning.

“Når regeringens koordinationsudvalg i tre og et halvt år kun har be-

stået af mænd og først hårdt presset i sommer fik en kvinde som medlem, så handler det om magt. Og en barriere ind til magten”, siger hun.

I bogen nævner hun andre eksempler: At en femtedel af samfundets topposter er besat af kvinder - og endnu færre inden for finansverdenen. At 14 ud af 98 borgmestre i Danmark er kvinder. Og at det nærmest er uhørt at se en kvinde på posten som finans- eller udenrigsminister.

“Jeg blev trist til mode, da jeg konstaterede det. Har vi ikke kunnet gøre det bedre? Når du tænder for tv'et, kan du ikke undgå at se, at vi verden over er styret af slipseklædte mænd. Vi ved, at vi har talenterne hos begge køn, og alligevel er det stadig så skævt”, siger hun.

BIRGITTE POSSING

- Født i 1952.
- Cand.mag. i historie og etnografi, Aarhus Universitet, 1979.
- dr.phil fra Københavns Universitet 1999.
- Adjungeret professor ved Center for Komparative Kulturstudier på KU.
- Seniorforsker og siden professor på Rigsarkivet fra 2005 til 2017.
- Direktør på Danmarks Humanistiske Forskningscenter fra 2000 til 2005.
- Forskningschef på Nationalmuseet 1998-2000.
- Modtager af Weekendavisens litteraturpris i 1993.
- Ejnar Hansens Forskningsfonds pris i 2004.
- Den faglitterære pris i 2014.

“Kvinder bliver igen og igen stigmatiseret ud fra påklædning, seksualitet og familie”.

Birgitte Possing, forfatter og professor

Hun mener også, at samfundet er blevet mere ligestillet. At der er kommet bedre muligheder for, at kvinder kan blive succesfulde som ledere og politikere. Hun peger på EU-kommis-sær Margrethe Vestager (R) og udlændinge- og integrationsminister Inger Støjberg (V) som helt aktuelle eksempler.

Men de er undtagelserne, der bekræfter reglen. Og selv de kan ikke undgå at blive spurgt til børn og beskrevet efter udseende og tøj, siger Birgitte Possing.

“Vi er vant til at have bestemte forventninger til kønnet. Og det kom bag på mig, hvor svært det stadig er for kvinder at blive accepteret som hele mennesker. Kvinder bliver igen og igen stigmatiseret ud fra påklædning, seksualitet og familie, selvom kvinder også er talentfulde, stræbende og behårede”, siger hun.

Kvinder bliver set som kvinder

At kvinder stadig i høj grad bliver set på ud fra deres køn, var faktisk det, der overraskede Birgitte Possing mest, da hun gik i gang med at researche.

Det kom ikke bag på hende, at indenrigsminister Knud Kristensen i 1945 offentligt udtalte: “Jeg ønsker ingen madammer i kabinettet”. Eller at Venstre-politiker Frederik Bajer i 1858 sagde: “Kvinden er af natur en bøjelig, tålmodig og blid karakter”.

Men det var måden, hvorpå kvinder i dag stadig omtales på næsten samme måde i offentligheden, der ramte hende. Særligt noget, Joachim B. Olsen (LA) sagde i 2016, tændte en gnist i hende: “Der er en medfødt mekanik, der gør, at kvinder har mere lyst til at gå derhjemme med børnene, mens mændene arbejder. Det er ufornuftigt at tage biologien ud af det”, lød det dengang fra Olsen.

Det mener Birgitte Possing er præcis den samme logik om, at kvinddekønnet i sig selv er en hæmsko, som magthavere har brugt til at holde kvinder væk fra toppen siden 1800-tallet. Og som “Argumenter imod kvinder” blotlægger.

“Man siger, at kvinder er særligt genetisk kodede for omsorg. Det er endda grunden til, at vi skal have dem ind i ledelse, mener nogle. Men vel er de da ej. Kvinder kan føde børn, men kan derudover være lige så kyniske eller omsorgsfulde som mænd”, siger hun.

“Det handler ikke reelt om genetik, men om opfattelsen af kønnet. Mænd kan også være omsorgspersoner. De har bare større frihed til bare at være dem, de er. De kan være behårede, rolige, udfarende, bløde og nøgterne. Hele spektret som individer. Heldigvis. Det giver vi ikke kvinder nok plads til”, siger hun.

Vil undgå skinger debat

Birgitte Possing vil gerne undgå, at diskussionen om køn bliver skinger. Det handler i sidste ende ikke kun om samfundsstrukturer eller moral, mener hun.

Først og fremmest handler det om magt, anfører hun. Nogle kvinder, viser hendes bog, taler også nedgørende om andre kvinder, når de selv har fået magten.

“Modstanden ligger i kombinationen mellem magtens modstand imod det anderledes - som er repræsenteret ved kvinder - og kvinders egen manglende tro på, at de kan. Hvis kvinder har mangel på viden om magtens strukturer og mangler tro på sig selv, så er det også et problem. Men hvis man vil, kan man finde metoder til at bryde ind i dag”, siger hun.

Eksempelvis kan kvinder blive en del af stærke erhvervsnetværk og danne deres egne “kvindeklubber”, ligesom mænd har dannet “mandeklubber”, mener hun. For at indtage toppen skal de lære at begå sig i toppen og være behårede - uanset hvad andre mener om det.

“Moderne direktørkvinder er meget eksplicite om, at de har gennemskuet spillet. De ved godt, hvad der skal til. Så vi er kommet langt. De kan skære igennem bullshit. Selvfølgelig er de handlekraftige, kloge og analytiske”, siger hun.

Derfor er Birgitte Possing også håbefuld.

“Jeg tror, der er et opbrud. Kønsspørgsmålet er helt oppe på dagsordenen med Me-Too-bevægelsen. Hvis vi udnytter det, kan vi ændre nogle mønstre. Vi har nogle yngre generationer, der er enormt kvikke og fyldt med energi, der vil det. Når jeg tænker på dem, bliver jeg fyldt med håb. Der sker noget i de her år”. ■

A close-up portrait of Birgitte Possing, a woman with short, styled white hair and black-rimmed glasses. She is smiling warmly at the camera. She is wearing a light blue button-down shirt and a silver-toned metal bracelet on her left wrist. Her hands are clasped near her chin. The background is a solid, dark blue color.

Birgitte Possing er aktuell med bogen “Argumenter imod kvinder”. Hun har skrevet 10 bøger – blandt andet om skolepioneren Natalie Zahle. “Jeg har altid forsket i pionerer i samfundet. Der har jeg altid haft kategorien køn med som fokus”, siger hun.